

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

CİLT: 24

23 OCAK 1961

SAYI: 1137

KANUN:

İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU

Kanun No: 222

Kabul tarihi: 5/1/1961

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1 — İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin millî gayelere uygun olarak bedenî, zihni ve ahlâki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir.

Madde 2 — İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir; öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, Devlet okullarında parasızdır.

Madde 3 — Mecburi ilköğrenim çağı, çocuğun altı yaşını bitirdiği yılın Eylül ayında başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.

Madde 4 — Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini resmî veya özel Türk ilkokullarında yapmakla mükelleftir.

Madde 5 — Mecburi öğretim çağında olup da, memleket dışında olmak, oturduğu yerde okul bulunmamak veya sağlık durumu dolayısıyla ilkokula devam edemiyen vatandaşlardan özel olarak öğretim görenler, imtihanla ve yaşlarına göre layık oldukları ilkokul sınıflarına veya mezuniyet imtihanlarına alınırlar.

BİRİNCİ BÖLÜM

Teşkilât

Madde 6 — İlköğrenim kurumları şunlardır.

1. Mecburi olanlar:

- İlkokullar (Gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ilkokullar, bölge okulları, gezici okullar ve gezici öğretmenlikler),
- Yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar,
- Özel eğitim ve öğretime muhtaç çocuklar için kurulacak okullar, sınıflar ve gezici öğretmenlikler.

2. İsteğe bağlı olanlar:

- Okul öncesi eğitim kurumları,
- Tamamlayıcı sınıflar ve kurslar.

Madde 7 — İlkokul; 1 inci maddede belirtilen amacı gerçekleştirmek için kurulmuş bir Millî Eğitim ve Öğretim Kurumudur.

Madde 8 — İlkokulun öğretim süresi en az beş yıldır.

Madde 9 — Çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olan bir- birlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde gündüzlü, yatılı, pansiyonlu bölge okulları ve gezici okullar açılabilir ve gezici öğretmenler görevlendirilir.

Bu okullar 6 ncı maddede gösterilen yetiştirici sınıfları ve kursları da ihtiva edebilir.

Şehir ve kasabalarda da, ihtiyaca göre yatılı ve pansiyonlu okullar kurulabilir.

Madde 10 — Bir köy halkı, iş ve üretim hayatının gereği olarak veya olağanüstü sebeplerle yayla, otlak ve bağ gibi yerlere taşındığında köy okulu da, köy halkıyla birlikte göçecek şekilde düzenlenmiş olmalı ve gidilen yerde hemen günlük çalışmasını ve görevini devam ettirmelidir.

Madde 11 — Yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar, mecburi ilköğrenim çağında bulundukları halde, öğrenimlerini yaşıtlarıyla bir-

likte zamanında yapmamış olan çocuklara kısa yoldan ilköğrenim vermek ve ayrıca yetişmelerine lüzum görülen çocukları ilkokula hazırlamak veya ilkokulu bitirmiş olup da henüz mecburi öğrenim çağında bulunan ve üst dereceli öğrenim kurumlarına gidemeyecek olanların genel bilgilerini artırmak ve kendilerine iş ve üretim hayatında faydalı olacak bilgi ve maharetleri kazandırmak amacıyla gerçek ve tüzel kişilerle, belediyeler, özel idareler ve Devlet tarafından açılabilir.

Madde 12 — Mecburi ilköğrenim çağında bulundukları halde, zihnen, bedenlen, ruhan ve sosyal bakımdan özürli olan çocukların özel eğitim ve öğretim görmeleri sağlanır.

Madde 13 — Okul öncesi kurumlarında mecburi öğrenim çağına gelmemiş olan çocuklar eğitilir.

İsteğe bağlı tamamlayıcı sınıflarda ve kurslarda, ilköğrenim çağı dışına çıkmış olup da üst dereceli öğrenim kurumlarına gidememiş olan yurttaşlardan genel bilgilerini arttırmak ve kendilerinin daha iyi bir iş ve üretim unsuru olarak yetiştirilmeleri amacıyla öğretim yapılır.

Bu kurumlar gerçek ve tüzel kişilerle belediyeler, özel idareler ve Devlet tarafından açılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İlde ilköğretim görevlileri

Madde 14 — İlde ilköğretim görevlileri şunlardır:

- Öğretmenler, gezici öğretmenler;
- İlkokul müdürleri ve müdür yardımcıları;
- İlköğretim müdürleri (Ayrı bir ilköğretim müdürüne lüzum görülmeyecek küçük ilcelerde bu görev okul müdürlerinden birine verilebilir);

d) İlköğretim müfettişleri;

- İlköğretim sağlık müfettişleri, okul ve bölge hekimleri;
- Millî eğitim müdürleri ve yardımcıları;

Madde 15 — İlkokul öğretmenliklerine:

- Öğretmen yetiştiren okul ve kurumları bitirenler;
- Lise ve daha yüksek okulları bitirip ve Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelik gereğine göre meslek derslerinden ve bunların uygulanmasından yapılacak sınavları başaranlar atanırlar.

Madde 16 — İzinli öğretmenlerin yerlerine ve açık öğretmenliklere en az ortaokulu bitirenler vekil öğretmen olarak atanabilir.

Açıklara atanacak vekil öğretmenlerin görevleri, asil öğretmen tayin edilmediği takdirde devanı eder ve tatil aylarında aylıkları verilir.

Madde 17 — Okul öncesi eğitim kurumları öğretmenliklerine:

- Öğretmen okullarından veya bu maksatla açılacak özel bölümlerden veya yabancı memleketlerde buna denk öğrenim yapmış olanlar;

- Lise veya kız enstitüsü mezunu olup özel okul veya kursları başarı ile bitirenler atanırlar.

Madde 18 — Birden fazla öğretmenli ilkokulların idarecilerine "Müdür" unvanı verilir.

Tek öğretmenli okulların öğretmenlerinin "Müdürlük" yetkileri vardır.

Gerektiğinde ilkokullara, yönetmeliğine göre ayrıca "Müdür yardımcısı" atanır.

Madde 19 — İlkokul müdürleri okullarında yönetim, eğitim ve öğretim işlerinin kanun ve yönetmeliklerine göre düzenli yürütülmesinden sorumludurlar.

Okul müdür ve müdür yardımcısı ile ilköğretim müdürleri yönetmeliğindeki esaslara göre ayrıca müstakil sınıf veya ders okutmakla da yükümlüdürler.

Madde 20 — İlkokul müdürlerine müdür yardımcısına ve tek öğ-

retmenli okulları yönetenlere bu kanunun 88 inci maddesine göre makam tazminatı verilir.

Madde 21 — İlkokullara müdür olabilmek için en az iki yıl başarı ile öğretmenlik veya bir yıl müdür yardımcılığı yapmış olmak şarttır.

Madde 22 — İlköğretim müdürlüklerine:

- En az üç yıl başarı ile ilkokul müdürlüğü veya müdür yardımcılığı yapmış olanlardan,
- En az beş yıl başarı ile ilkokul öğretmenliği yapmış olanlardan, Milli Eğitim Müdürlüğünce gösterilecek üç aday arasından,
- İlköğretim müfettişlerinden, Millî Eğitim Bakanlığınca uygun görülenler atanır.

Madde 23 — İlköğretim müfettişleri:

- Asıl ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra, eğitim enstitülerini veya yabancı memleketlerdeki bu enstitülere denk okulları bitirenlerden;
- İlkokullarda, en az 8 yıl öğretmenlik, veyahut en az iki yılı ilköğretim veya ilkokul müdürlüklerinde, ilkokul müdür yardımcılığında geçmiş olmak şartıyla en az 6 yıl öğretmenlik yapmış olanlardan Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilecek esaslara göre bu görevlerindeki başarıları ve müfettişlik için gerekli nitelik ve yeterlikleri bulunduğu saptanmış bulunan ve açılacak kurslarda başarı gösteren ilkokul öğretmenlerinden Bakanlıkça atanırlar.

İlköğretim müfettişliğinde başarı sağlayamadıkları usulü veçhiyle tesbit edilenlerle hastalık ve başka sebeplerle bu görevi yapamayacak durumda olanlar öğrenim derecelerine uygun okul öğretmenliklerine almakta oldukları aylıklarla atanırlar.

İlköğretim müfettişlikleri, yönetmeliğine göre, bölgelerindeki özel ve resmi ilköğretim kurumları ile bütün dersane ve kursların ve yetişkinler eğitimi kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetim işlerini ve çocuk kitaplıklarını teftiş ve murakabe etmek; bu kurumlarda çalışan öğretmenleri özellikle stajyer vekil ve askerlik müddetlerini okullarda yapmakta olan öğretmenleri yetiştirmek, öğrenci devamını takip ve devamsızlığı önleyici tedbirler almak, okul idareleri ve öğretim kurullarınca devamsızlık hakkında vaktinde tedbir alınıp alınmadığını kontrol etmek, özel eğitim ve öğretime muhtaç çocuklarla ilgili kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasını denetlemek, mahallî ilköğretim kurullarının faaliyetlerinde bu kurullarla işbirliği yapmak, köy, bucak merkezi ve ilçe ilköğretim kurulları toplantılarına katılmak gerektiğinde ilköğretim kurullarının kararlarına karşı üst kurula ve millî eğitim müdürlüğüne itirazlarını bildirmek, bölgenin ilköğretim ihtiyaçlarını tesbit ederek ilgili kurullara ve millî eğitim müdürlüğüne bildirmek. Bölgelerine giren köylerde yeniden yapılacak okul binalarının yerlerinin seçiminde, teknik elemanlar ve başka ilgililerle işbirliği yapmak ve okul yapımı ile alakalanmakla mükelleftirler.

Madde 24 — İlköğretim müdürleri, ilcedeki bütün ilköğretim kurumlarının ilk merciidir. Bu sıfatla ilceleri dahilinde ilköğretimle ilgili kanun ve yönetmelikleri uygulamakla yükümlüdür. Bundan başka kendilerine Millî Eğitim Bakanlığınca verilecek diğer işleri de yaparlar.

İlköğretim müdürlüğünün bir bürosu ve yeteri kadar memur ve hizmetlisi bulunur.

İlköğretim müdürlüğüne, gerektiğinde ilçe merkez ilkokulları müdürlerinden, en kıdemlisi vekâlet eder.

Madde 25 — İlköğretim kurumlarının sağlık işlerinin görülmesi, öğrenci, öğretmen ve hizmetlilerin sağlıklarının korunması ve takibi için il ve ilcelerde sağlık merkezleri ve gezici sağlık ekipleri kurulur. Buralara ilköğretim sağlık müfettişleri, okul hekimleri, sağlık memuru ve hemşireleri atanır.

Sağlık teşkilâtı ve kurumları, görevlileri ve bu görevlere atacakların nitelikleri, görev ve yetkileri, Millî Eğitim Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle saptanır.

Bu işler için gerekli ödenekler il ilköğretim fonundan karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İlköğretim kurulları

Madde 26 — İlköğretim kurulları şunlardır:

- Köy ilköğretim kurulu;
- Bucak merkezi ilköğretim kurulu;
- İlçe ilköğretim kurulu;
- İl ilköğretim kurulu;

Madde 27 — Köy ilköğretim kurulu:

- Köy ihtiyar kurulu üyelerinin, varsa belediye meclisi üyelerinin, kendi aralarından seçecekleri birer üye;

b) Öğrenci velilerinin, kendi aralarından veya köy halkından seçecekleri iki temsilci;

c) Köy okulu müdürü veya öğretmeni;

d) Muhtar ve varsa belediye başkanından kurulur.

Bu kurulun başkanı belediye başkanıdır, yoksa muhtardır. İkinci başkanı okul müdürü veya öğretmenidir.

Bucak merkezi ilköğretim kurulu;

a) Bucak merkezi ihtiyar kurulu, birden fazla mahalle varsa, mahalle ihtiyar kurulu üyelerinin kendi aralarından seçecekleri bir üye;

b) Varsa, belediye meclisi üyelerinin kendi aralarından seçecekleri bir üye;

c) Öğrenci velilerinin kendi aralarından veya bucak merkezi halkından seçecekleri iki temsilci;

d) Bucak merkezi okulları öğretmenlerinin kendi aralarından seçecekleri bir öğretmen;

e) Okul müdürlerinin aralarından seçecekleri bir temsilci;

f) Bir muhtarla bucak müdürü ve mevcutsa belediye başkanından kurulur.

Bu kurulun başkanı bucak müdürü, ikinci başkanı okul müdürüdür.

Madde 28 — Köy ve bucak merkezi ilköğretim kurullarının ödev ve yetkileri şunlardır:

1. Okulun açılıp kapanma, öğretime ara verme zamanları, günlük çalışma saatleri hakkında ilçe ilköğretim kuruluna tekliflerde bulunmak.

2. İlkokulların yapım, onarım, kuruluş ve bakım giderleri için gerekenleri ilgililere bildirmek,

3. Okul müdür veya öğretmeni ile birlikte okul bina ve tesisleri ile uygulama bahçelerinin tatil ayları içinde bakımını ve dikkatle korunmasını sağlamak,

4. Okul için bağışlar, türlü gelir kaynakları sağlamak, bu amaçla sürekli tesisler kurmasına çalışmak,

5. Yoksul öğrencilere çeşitli yardımlarda bulunmak, doğuştan yetenekli yoksul öğrencilerin ileri öğrenim basamaklarından faydalanmalarını sağlamaya çalışmak,

6. Öğrencilerin, sağlık ve beslenme durumlarını ıslah ve takviye etmek, onlara sıhhi ve ekonomik beslenme ihtiyaçları için gereken tedbirleri almak ve aldirmek,

Bu hususta il ve ilçe sağlık merkezi elemanları ile işbirliği yapmak,

7. Mecburi öğrenim çağında olup da okula gitmeyenleri kovuşturmak ve bu hususta gereken tedbirleri almak,

8. Kitaplıklar kurmak, yönetmek veya yönettirmek,

9. Köy ve bucak merkezinde ilköğretimin ve millî eğitimin geliştirilmesi için uğraşmak, bu amaçla ilkokul programı üzerinde incelemelere dayanan düşünceleri ilçe ilköğretim kuruluna ve yetkililere bildirmek,

10. Bu kanunun 66 ncı ve 68 inci maddeleri gereğince okul toprakları ile uygulama bahçelerinin işletilmesinden elde edilecek gelirlerin okul ihtiyaçlarına ve öğrencilerin beslenmesine harcanmasını sağlamak,

11. Komşu köy ve bucak ilköğretim kurulları ve bağlı olduğu ilçe ilköğretim kurulu ile işbirliği yapmak,

12. Öğretim yılı başında, bir yıllık çalışma programı hazırlamak ve yıl sonunda da yıllık çalışmalar hakkında ilçe ilköğretim kuruluna rapor vermek,

13. Görevli oldukları işleri başarabilmek için gerektiğinde uzmanlardan faydalanmak,

14. İlköğretimle ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve ders programlarının uygulanmalarını kolaylaştırmak,

15. Köyün veya bucağın çevresini geliştirecek ve yaşayışını yükseltecek konularla ilgili tamamlayıcı kurslar, sınıflar ve okul öncesi sınıfların açılmasına çalışmak.

Madde 29 — İlçe ilköğretim kurulları:

a) Belediye başkanı veya temsilcisi ile belediye meclisi üyelerinin kendi aralarından seçecekleri bir üye;

b) Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan yönetmeliğe göre kurulan Okul-Aile Birlikleri başkanlarının kendi aralarından seçecekleri iki temsilci;

c) Hükümet Tabibi, okul sağlık merkezi hekimi, bulunmazsa, belediye tabibi, o da bulunmazsa sağlık memuru;

d) Tarım öğretmeni veya teknisyeni;

e) Öğretmen dernekleri temsilcilerinin aralarından seçecekleri bir üye;

f) İlçe merkez ilkokulları öğretmenlerinin kendi aralarından seçecekleri bir ilkokul müdürü ve bir ilkokul öğretmeni;

g) İlköğretim Müdürü;

h) Mal Müdürü;

i) Kaymakamdan kurulur;

Kurulun Başkanı Kaymakam, ikinci başkanı İlköğretim Müdürüdür.

Madde 30 — İlçe öğretim kurullarının ödev ve yetkileri şunlardır:

1. 28 inci maddede sıralanan işleri, ilçe merkezi için görmek,

2. İlçeye bağlı köy ve bucakların ilköğretim kurulları arasında işbirliği sağlamak ve bunların çalışmalarını desteklemek,

3. Bucak merkezi ve köy ilköğretim kurullarının karar ve tekliflerini inceliyerek yetkisi içinde olanları uygulamak, gerekli gördüklerini il ilköğretim kuruluna sunmak,

4. Köy bütçelerine gerekli ödeneklerin konmasını takibetmek,

5. Köy, bucak merkezi ve ilçe ilköğretim kurullarının çalışmalarının geliştirilmeleri hakkında il ilköğretim kuruluna tekliflerde bulunmak,

6. Köy, bucak merkezi ve ilçe merkez okullarının açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları ve günlük çalışma saatleri hakkındaki ilgili kurulların tekliflerini incelemek ve ilçe bakımından bir teklif hazırlayarak onaylanmak üzere il ilköğretim kuruluna sunmak,

7. Köy, bucak merkezi ve ilçe ilköğretim kurullarının yıllık çalışma programları ile karar ve çalışmaları hakkında bölge ilköğretim müfettişlerine bilgi vermek,

8. İlçedeki okulsuz köylerin okula kavuşmasını sağlamak için gerekli yollara başvurmak ve 9 uncu madde gereğince kurulacak okulların yerlerini saptamak ve teklif etmek,

9. Öğretime ara verilen süreleri için bölgelerindeki okulların öğretmen ve öğrencilerinin tatil çalışmaları hakkında plân ve programlar hazırlamak, bunları il ilköğretim kuruluna sunmak,

10. Devamsız öğrencilerin velileri hakkında gerekli cezalar vermek.

Madde 31 — İl ilköğretim kurulları:

a) Belediye başkanı veya temsilcisi,

b) İl daimi encümeninin kendi içinden seçeceği bir üye,

c) İlköğretim çağındaki çocukların eğitim, öğretim ve sosyal yardım ve okul yapımı ve bakım işleri ile ilgili dernek başkanlarının kendi aralarından seçecekleri bir temsilci,

ç) Millî Eğitim Bakanlığınca yönetmeliğe göre kurulan Okul-Aile Birlikleri başkanlarının kendi aralarından seçecekleri iki temsilci,

d) Öğretmen dernekleri temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri bir üye,

e) Sağlık ve sosyal yardım müdürü veya temsilcisi,

f) Tarım müdürü veya temsilcisi,

g) Varsa ilkokullara öğretmen yetiştiren kurumların müdürlerinden kıdemlisi ile il merkezinde bulunan orta dereceli okul müdürlerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci,

h) Varsa, ilk dereceli özel okullar öğretmenlerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci,

ı) İlköğretim müfettişlerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci,

j) Merkez ilkokulları öğretmenlerinin kendi aralarında seçecekleri bir temsilci,

k) Merkez ilcesi ilköğretim müdürü (Belediye sınırları içinde birden fazla ilcesi bulunan merkezlerdeki ilköğretim müdürlerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci),

l) Millî eğitim müdürü,

m) Defterdar,

n) Vali veya tevkil edeceği bir zattan kurulur,

Bu kurulun başkanı vali veya vekili ikinci başkanı Millî Eğitim Müdürüdür.

Madde 32 — İl ilköğretim kurullarının ödev ve yetkileri şunlardır:

1. 28 ve 30 uncu maddelerde sıralanan işleri il merkezi için görmek,

2. İlçe bağlı ilçelerin ilköğretim kurulları arasında işbirliği sağlamak ve kurulların çalışmalarını desteklemek,

3. İlçe ilköğretim kurullarının yaptıkları teklifleri, yıllık çalışma programlarını ve raporlarını incelemek ve gerekenleri onaylamak ve bunların uygulanmasını takip etmek ve denetlemek,

4. Köy ve özel idare bütçelerine ilköğretim için gereken ödeneklerin konmasını teklif etmek ve bu teklifleri sonuçlandırmak,

5. İlde ilköğretimin geliştirilmesi konusunda Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli tekliflerde bulunmak,

6. İlkokulların açılma, kapanma ve öğretime ara verme süreleri ve günlük çalışma saatleri hakkında ilçe ilköğretim kurullarının tekliflerini incelemek ve bir karara bağlamak,

7. İl içinde öğretmen ve öğrencilerle ilgili olarak, öğretime ara verilen sürelerdeki çalışmaları düzenlemek.

Madde 33 — İlköğretim kurulları, bu kanunda saptanan ödevlerden ve bölgelerindeki ilköğretimin geliştirilmesinden derece derece ve ortaklaşa sorumludurlar.

Madde 34 — İlköğretim kurulları, ayda en az bir defa, üyelerinin çoğunluğu ile toplanır ve toplantıda bunların çoğunluğu ile karar verilir.

Madde 35 — İlköğretim kurullarına katılacak seçilmiş üyelerin hizmet süreleri dört yıldır. Bunların seçimleri sırasında, birer de yedek üye seçilir.

Madde 36 — Memur olmayan seçilmiş üyelerden engelsiz olarak üst üste üç toplantıya gelmeyenler bu ödevden çekilmiş sayılırlar. Memurluk sıfatı ile kurul üyeliklerine seçilmiş olanlar, seçim süresi sonuna kadar üyelik ödevini yapmakla yükümlüdürler. Bunlardan özürsüz olarak toplantılara katılmayanlar hakkında ödev ve memurlukları ile ilgili kanunlara uyularak inzibati işlem yapılır.

Madde 37 — Seçilmiş üyeliklerden biri açıldığında yerine yedeği alınır. Yedeği bulunmadığı durumlarda yenisi seçilir. Yeni seçilenler; yerlerine geçtikleri üyelerin dört yıllık sürelerini doldururlar.

Madde 38 — Köy, bucak merkezi ve ilçe ilköğretim kurullarının kararlarına yapılacak itirazlar, herbirinin bir üstündeki kurulca, il ilköğretim kurullarının kararlarına karşı yapılacak itirazlar ise Millî Eğitim Bakanlığınca incelenir ve karara bağlanır. İtirazlar için en son basamak, Millî Eğitim Bakanlığıdır.

Madde 39 — Köy, bucak merkezi, ilçe ve il ilköğretim kurulları, işlerinin yönetimi için gereken ödevlileri kendi üyeleri arasından seçerler.

Bu kurulların çalışma yolları Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Okul öncesi eğitim ve öğretim kurumları ile ilkokulların açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları

Madde 40 — Okul öncesi resmî ve özel eğitim ve öğretim kurumlarının; yetiştirici ve tamamlayıcı okul, sınıf ve kursların açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları, amaç ve çalışma tarzlarına göre, kendi yönetmeliklerinde, eğitim ve öğretim programlarında belirtilir.

Madde 41 — İlkokulların yıllık eylemli öğretim süresi, köylerde 170, şehir ve kasabalarda 200 günden aşağı olamaz. Sınavlar bu sürenin dışında kalır.

Yatırı resmî tatillere raslayan günlerde tam gün sayılır.

Öğretim, o yerin tabii, ekonomik ve sosyal özelliklerine göre sürekli veya aralıklı olabilir.

Madde 42 — İlkokulların açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları bir önceki öğretim yılının Mart ayı içinde il ilköğretim kurullarında kararlaştırılarak ilgililere bildirilir. Olğanüstü sebeplerle bu tarihlerde yapılacak değişiklikler de gecikmeksizin ilgililere duyurulur.

Madde 43 — İlkokulların yaz tatili, sınavların bitimi tarihinden yeni öğretim yılının başına kadar sürer.

a) Öğretmenler, yaz tatili içinde aralıksız iki ay izinlidirler.

Ancak, bu iki aylık izin sürelerine dokunulmadan kalan tatil zamanlarında yönetmeliğinde saptanacak meslekle ilgili çalışmalara katılmakla yükümlüdürler.

b) Tek öğretmenli okullarda görevli öğretmenlerin yaz tatili izinleri, bölge ilköğretim müfettişleriyle, ilköğretim müdürü tarafından okul ve kurumların korunması da gözönünde tutularak ayarlanır.

c) Okul müdürleriyle müdür yardımcıları tatil aylarında okul işlerini ayarlamak ve düzenlemek şartı ile, sıra ile izinlerini kullanırlar.

Madde 44 — Öğretmenler kanunlarla kendilerine verilen işlerden başka, meslek dışı her hangi bir görevle yükümlü tutulamazlar.

Madde 45 — a) Millî Eğitim müdürleri, ilköğretimin bütün görevlilerine,

b) İlköğretim müdürleri, okul müdürleriyle öğretmenlere,

Zaruri ve âcil durumlarda yılda üç defayı aşmamak üzere iki güne kadar;

c) Okul müdürleri de öğretmenlere aynı şartlar altında birer gün izin vermeye yetkilidirler.

Ancak bütün bu izinlerin bir ders yılı içindeki toplamı bir haftayı geçemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kayıt ve kabul

Madde 46 — Her çocuk, mecburi ilköğrenim çağına girdiği öğretim yılı başında 3 üncü madde gereğince ilkokula kayıt ve kabul edilir. Her veli yahut vasi veya aile başkanı, çocuğunu zamanında ilokula yazdırmakla yükümlüdür.

Bu kanunda sözü geçen "aile başkanı" deviminden maksat, veli veya vasi durumunda bulunmadığı halde ilköğretime devamla mecbur olan çocukları sürekli olarak yanında bulunduran veya barındıran, yahut da çalıştırandır.

Mecburi öğrenim çağını bitirdiği öğretim yılı sonuna kadar ilkokulu bitiremeyen çocukların ilköğrenimlerini tamamlamak üzere en çok iki öğretim yılı daha okula devamlarına izin verilir.

Bu iki yıllık uzatma sonunda da okulu bitiremeyen çocuklara tasdikname verilerek, kayıtları silinir.

Madde 47 — Bir öğretim yılı, okulda, derslerin başlamasından bir hafta önceki tarihten, son sınıf sınavlarının bittiği güne kadarki süredir.

Madde 48 — Her yıl derslere başlamadan en az 15 gün önce, muhtarlar okul müdürleriyle iş birliği yaparak köv ve mahallelerindeki mecburi öğrenim çağında bulunan çocukların künyelerini gösterir üç nüsha çizelge hazırlayıp birer nüshasını okul idarecilerine ve ilköğretim müdürlüğüne verir. Diğer nüshasını da yanlarında saklarlar. Çocuklarını zamanında okula yazdırmalarını, veli yahut vasi veya aile başkanlarına bildirir ve ilân ederler.

Mecburi öğrenim çağında olup da belirli zaman içerisinde okula yazdırılmayan çocukları, okul müdürleri kendiliklerinden okula kaydederek ve devam ettirilmesini veli yahut vasi veya aile başkanlarına bildirirler. Bu gibi çocuklar yine de okula gelmezlerse; haklarında devamsız öğrenciler gibi işlem yapılır.

Madde 49 — Nüfus hüviyet cüzdanı bulunmayan veya henüz nüfus kavgı yaptırılmamış bulunan çocukların yaşları, çocuklar görülmek suretiyle, ihtiyar kurullarınca tâyin ve tesbit olunarak bunlarda mecburi öğrenim çağında olanlar çizelgesine yazılırlar.

Madde 50 — Birleştirilmiş sınıflar da dahil olmak üzere bir öğretime düşen öğrenci sayısı 40 dan fazla olamaz.

Madde 51 — Her yıl Eylül ayının üçüncü haftası "İlköğretim haftası"dır. Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak programa göre hafta içinde türlü yollarla ilköğretimin önemi belirtilir.

ALTINCI BÖLÜM

Okula devam

Madde 52 — Her öğrenci velisi yahut vasisi veya aile başkanı çocuğunun mecburi ilköğretim kurumuna muntazaman devamını sağlamakla ve özürü yüzünden okula gidemiyen çocuğun durumunu en geç üç gün içinde okul idaresine bildirmekle yükümlüdür.

Mülki Amirler, ilköğretim müfettişleri ve zâbita teşkilâtı ilköğrenim çağındaki çocukların mecburi ilköğretim kurumlarına devamlarını sağlamakla veli yahut vasi veya aile başkanlarına ve okul idarelerine yardımcı ve her türlü tedbiri almakla vazifelidirler.

Madde 53 — Okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebepleri okul idarelerince ve ilköğretim müfettişlerince araştırılarak, devamla engel olan maddi ve mânevi sebeplerin giderilmesine çalışılır. Bu sebepleri giderilmesi mümkün olmadığı takdirde durum, mahallî ilköğretim kuruluna bildirilir. Kurulca gerekli tedbirler alınır.

Okul idareleriyle ilköğretim kurullarının bu vazifeleri devamsız öğrenciler hakkındaki kovuşturmanın her safhasında devam eder.

Madde 54 — 55 inci maddenin ikinci fıkrasında yazılı zorlayıcı sebepler dışında çocuğun ailesi yanında kalmasını gerektiren ailede ölüm, yaralanma, düğün, askere gitme, bağ, bahçe, tarla ve sürüde tarım ve hastalık savaşı yapılması gibi sebeplerle öğrencilere bir yıl içinde 75 günü geçmemek üzere okul idarelerince izin verilir.

Madde 55 — Okul idarelerince ve ilköğretim kurullarınca 53 üncü madde mucibince yapılacak teşebbüs ve alınacak tedbirlere rağmen:

- Çocuğunu okula göndermeyen;
- Verilen izin müddetini geçiren;
- Geç nakil yaptıran;
- Okul çevresi dışına çıkarak izini kaybetti;
- Çocuğunun devamsızlık vaziyetini özürsüz olarak zamanında okul idaresine bildirmeyen;

Öğrenci veli yahut vasi veya aile başkanları hemen mahallin ilköğretim kuruluna bildirilir. Bunlar hakkında kurulca en çok bir hafta içinde gerekli karar alınır.

Hastalık, sel, kar, zelzele, yangın gibi ilköğretim kurullarınca takdir edilecek mücbir sebeplerle okula gelmemek zorunda olduğu anlaşılan öğrenciler devamsız sayılmaz ve gelmedikleri günler için izinli sayılırlar.

Kurulca özürsüz sayılmayan öğrencilerin veli yahut vasi veya aile başkanlarına üç gün içinde çocuklarını okula göndermeleri lüzumu yazılı olarak ihtar olunur.

Zorlayıcı sebeplerin takdiri hususunda kurulca alınan kararlar okul idareleri veya bölge ilköğretim müfettişleri veya öğrenci veli yahut vasi veya aile başkanları tarafından üç gün içinde yazılı olarak üst kurula itiraz olunabilir.

Üst kurulca, en çok bir hafta içerisinde verilecek kararlar derhal ilgililere tebliğ olunur.

Madde 56 — İlköğretim kurullarınca yapılan ihtar veya itiraz üzerine üst kurulca verilen red kararına rağmen çocuğunu okula göndermeyen veli yahut vasi veya aile başkanları hakkında aşağıda gösterilen şekilde işlem yapılır.

a) Mahallî ilköğretim kurullarınca, en çok bir hafta içinde devamsız öğrencinin velisine yahut vasisine veya aile başkanına çocuğun okula devam etmediği beher gün için (1) liradan (2) liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

Para cezasına cıptırıldığından kendisine tebliği tarihinden itibaren üç gün içinde çocuğunu yine okula göndermediği okul idaresince bildirilen veli yahut vasi veya aile başkanları hakkında mahallî ilköğretim kurulunca ikinci defa olarak verilecek para cezası, beher gün için önce verilen cezanın iki katından aşağı olamaz. Ancak bu suretle verilen para cezaları 100 lirayı geçemez.

İlköğretim kurullarınca verilen ceza kararı kurulca, okul idaresine, öğrenci veli yahut vasi veya aile başkanlarına üç gün içinde tebliğ olunur. Diğer taraftan, para cezaları hakkındaki kararlar, ayrıca infaz işlemi yapılmak üzere ilçe ilköğretim müdürlüğüne gönderilir. İlköğretim müdürleri bu kararları üç gün içinde özel idareye göndererek infaz işlemini de takip ederler.

Bu kararlar, özel idarelerce Âmmeye Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun hükümlerine dayanılarak tahsil edilir.

İlköğretim kurullarının ceza kararları kesin olup aleyhinde idari veya kazai hiçbir mercie başvurulamaz.

b) İkinci defa para cezasına cıptırıldığından kendisine tebliği tarihinden itibaren üç gün içinde çocuğunun okula devamını sağlamayan veli yahut vasi veya aile başkanının isim ve adresleri okul idareleri tarafından derhal mahallî ilköğretim kuruluna verilir. İlköğretim kurulu bunlara ait dosyaları üç gün içinde hazırlayarak ilçe ilköğretim müdürlüğüne gönderir.

İlçe ilköğretim müdürleri bu dosyaları inceledikten ve eksikleri varsa tamamladıktan sonra derhal Cumhuriyet savcılığına verir.

İlköğretim müdürleri tarafından hazırlanan dosyalarda:

- Devamsız öğrencilerin adları ve durumları hakkında okul idaresince ilköğretim kuruluna verilen belgeler,
- Çocuğun veli yahut vasi veya aile başkanına yapılan ihtar ve bu ihtarın tebliğ ve tebellüğüne ait belgeler,
- İlköğretim kurulunca verilen para cezalarına ait kararlar ve bu kararların veli yahut vasi veya aile başkanına tebliğ ve tebellüğüne dair belgeler bulunur.

c) Cumhuriyet savcısı 3005 sayılı kanun hükümleri dairesinde kovuşturma yapar ve en geç üç gün içerisinde sulh mahkemelerinde dâva açar.

Sulh ceza mahkemesince her çocuğun veli yahut vasi veya aile başkanı hakkında 10 günden 30 güne kadar hafif hapis cezası hükmolunur.

Bu cezalar temyiz olunamaz.

Mahkemece verilen ceza kararı suçluya ve ilköğretim müdürüne bildirilir. Bu kararın suçluya bildirilmesinden itibaren bir hafta içinde çocuğunu okula göndermeyen veya devamını sağlamayan veli yahut vasi veya aile başkanının durumu ilköğretim müdürlüğüne yeniden Cumhuriyet savcılığına bildirilir. C. Savcılığınca aynı hükümler dairesinde kovuşturma yapılır.

Madde 57 — Okul idareleri ve ilköğretim kurullarınca bu kanuna göre usulen sorulacak sorulara cevap vermekten kaçınanlar gerçeğe uymayan beyanda bulunanlar bir aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde 58 — Sulh Ceza Mahkemelerinde bu kanuna uyularak açılan kamu dâvaları en geç 31 gün içinde hükme bağlanır.

Dâvanın duruşmalı olarak görülmesine mahkemece lüzum görülen hallerde sanık duruşmalara ihzaren çağırılır.

Madde 59 — İlköğretim çağında olup da mecburi ilköğretim kurumlarına devam etmeyenler, hiçbir resmi ve özel iş yerinde veya her ne

suretle olursa olsun çalışmayı gerektiren başka yerlerde ücretli veya ücretsiz çalıştırılmazlar.

İlköğretim kurumlarına devam ettiklerini belgeliyenler ise, çocukların çalıştırılmasını düzenliyen kanun hükümleri uygulanmak şartıyla ancak ders zamanları dışında bu gibi yerlerde çalıştırılabilirler.

İlköğretim çağında bulunan ve mecburi ilköğretim kurumlarına devam eden çocukların bu kanunda gösterilen ve Millî Eğitim Bakanlığınca açılmasına izin verilmiş olanlar dışında, her ne ad altında kurulmuş olursa olsun, özel kurs ve dershanelere kabulü yasaktır.

Yukarıdaki hükümlere aykırı davranışlar hakkında iki aya kadar hafif hapis cezası ile birlikte 250 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası verilir.

Bu fiilleri tekrür edenler hakkında verilecek ceza öncesinin iki hafif hapis cezası ile birlikte 250 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Okulların arsa ve arazi işleri

Madde 60 — Şehir, kasaba ve köy okulları arsalarıyla köy okullarına gelir sağlayacak arazi ve uygulama bahçeleri için lüzumlu topraklar, il ve ilçelerde bölge ilköğretim müfettişlerinin veya ilçe ilköğretim müdürünün başkanlığında Tarım, Tapu, Maliye dairelerinden görevlendirilecek birer eleman ile mahalle veya köy muhtarından teşekkül edecek komisyon tarafından seçilir.

Madde 61 — Okul binalarının yapılacağı arsaların, suyu, havası, verişli ve öğrencilerin kolaylıkla gidip gelebilecekleri bir mahalde olması gözönünde bulundurulur.

Okul binaları, hapishane, meyhane, kahvehane, bar gibi umumi yerlerden en az 100 metre uzakta olacaktır.

Okullara 100 metre mesafe içinde bu gibi tesisler kurulamaz.

Madde 62 — İlkokula tahsis edilmek üzere komisyonca seçilen Devlete, özel idarelere, belediyelere veya köy tüzel kişiliğine ait arazinin, miktar ve yerini gösteren birer tutanak tanzim edilerek valilik yolu ile ve arazinin aidiyetine göre Maliye Bakanlığının veya diğer idarelerin yetkili mercilerine gönderilir. Bu makamların tasdiki ile bu arazi parasız okula tahsis olunur.

Okula gelir sağlamak maksadiyle seçilen topraklar, 50 dekardan fazla olamaz.

Madde 63 — 62 nci maddeye göre okul için lüzumlu topraklar tahsis yoluyla sağlanmadığı takdirde, gerçek veya tüzel kişilere ait araziden bu husus için elverişli yer, sahiplerinin rızaları ile, satın alınır. Mal sahiplerinin muvafakatlerinin alınamaması halinde, bu yerler umumi mevzuata göre kamulaştırılır.

Satınalma veya kamulaştırmak, köy okulları için köy tüzel kişiliğine, şehir ve kasaba okulları için özel idareye aittir.

Madde 64 — Her köyokulunun bitişiğinde veya yakınında 2 dekar az ve 10 dekardan çok olmamak üzere, bir uygulama bahçesi bulunur.

Madde 65 — Okullar için tahsis, satınalma veya kamulaştırma yoluyla sağlanan topraklarla bu topraklar üzerinde yapılacak bina veya tesisler, bulundukları yerlere göre köy veya özel idareler adına tapuya tescil edilir.

Bunların ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan okul binaları ile tesislerinin daimi bakım ve onarım giderleri, bulundukları yerlere göre özel idare veya köy bütçelerinden karşılanır.

Madde 66 — 4274 ve 5129 sayılı kanunlarla şimdiye kadar köy okullarına tahsis edilmiş olan Devlete veya köye ait nizasız ve ihtilâfsız topraklarla bu kanuna göre sağlanacak topraklar, mahallî ilköğretim kurumlarının teklifi ve köy ihtiyar heyetinin kararı ve illerde valinin, ilçelerde kaymakamın tasdiki ile köy ihtiyar heyetince ve sair suretlerle işletilir veya kiraya verilir. Elde edilen gelir, okul ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere, köy bütçelerine gelir kaydedilir.

Paralı veya parasız olarak ilköğretim hizmetlerine tahsis, temlik ve tescil edilen bütün gayrimenkullerin ferağ ve intikal işlemleriyle bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek belgelerden ve senetlerden hiçbir vergi, harç ve resim alınmaz.

Madde 67 — Köy okullarına bitişik öğretmen evleriyle müşakıl öğretmen evlerinin dolayında her ev için 500 ilâ 1000 metre karelik bir arazi, öğretmen bahçesi olmak üzere okul arasından veya uygulama bahçesinden yahut okula gelir sağlayacak araziden ayrılır. Öğretmenler, bu bahçelerden parasız faydalanırlar; fakat kiraya veya ortaklığa veremezler.

Madde 68 — Okulların uygulama bahçelerinde tarım dersleri uygulanması yapılır. Uygulama bahçesinin işletilmesi için gerekli tohum, fidan ve tarım ağaçları gibi ihtiyaçları köy bütçesinden ve okul arazisi gelirlerinden sağlanır.

Uygulama bahçelerinden elde edilen gelir veya ürünler okul ihtiyaçları ve öğrenci beslenmesine sarf edilmek üzere köy bütçelerine gelir kaydedilir.

Uygulama bahçesinde bölge özelliklerine göre kurulacak tesislerin nelerden ibaret olacağı mahallî ilköğretim kurulları tarafından kararlaştırılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İlkokul yapımı ve donatımı işleri

Madde 69 — İlkokul binaları ve tesisleri ile öğretmen evleri inşaatı Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir programa göre Bayındırlık Bakanlığınca yürütülür.

Her mali yıl içinde yapılacak bina ve tesislerle evlerin sayıları, yerleri ve ihtiyaç programları Millî Eğitim Bakanlığınca tesbit edilerek bir yıl evvelki Nisan ayında Bayındırlık Bakanlığınca bildirilir. Ön projelerin hazırlanması sırasında Millî Eğitim Bakanlığının mütalâası alınır.

Bayındırlık Bakanlığı bu plâna göre lüzumlu keşifleri yaparak gerekli ödenegin miktarını en geç aynı yılın Eylül ayı içinde Millî Eğitim Bakanlığınca bildirir. Bu miktar ödenek 76 ncı maddenin (a) fıkrasındaki ödenekten ayrılmak üzere Bayındırlık Bakanlığı bütçesine aktarılır. İşbu ödenek bu maksatlar dışında kullanılamaz ve o yıl içinde sarf edilmeyen ödenek artığı 77 nci maddeye göre il özel idarelerine dağıtılmak üzere Millî Eğitim Bakanlığınca devredilir.

Bayındırlık Bakanlığı bu işler için gerekli personel ve araçları bu ödenekten sağlar.

Millî Eğitim Bakanlığı, inşaat için gereken arsaları, ihaleden önce temin ve Bayındırlık Bakanlığınca teslim etmekle yükümlüdür.

İnşaatı biten tesisler bir protokolle Millî Eğitim Bakanlığınca devredilir.

Yıllık inşaat programlarının gecikmemesi için gerekli tedbirleri almaktan Bayındırlık Bakanlığı sorumludur.

Madde 70 — Köy okulları ile öğretmen evlerinin, şehir ve kasabalarda yaptırılacak ilkokulların her türlü ihtiyaçları için köy veya kasaba içinde veya civarındaki araziden, şahsi haklar mahfuz kalmak şartıyla, tedarik edilecek taş, kum ve kireç gibi yapı gereçlerinden hiçbir resim alınmaz.

İlköğretim kurumları için yaptırılacak bina ve tesislerle öğretmen evleri ve onarma işlerinde gerekli tuğla yapmak, kireç yapmak, ve söndürmek, taş çıkarmak, iskele kurmak, kaldırımları işgal etmek gibi hususlarda girişilen işler serbest ve hiçbir resme tabi olmaksızın yapılır. Bu maksatla açılan çukurlar iş bitince kapatılır.

Ormanlardan çıkarılacak bu gibi gereçler hakkında 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesine göre hareket olunur.

Madde 71 — Bu işler için gerekli kereste ihtiyacı Tarım Bakanlığı Orman Umum Müdürlüğünce en iyi şartlarla ve öncelikle karşılanır. %10 temeddü hissesi alınmaz.

Madde 72 — İlköğretim kurumlarının ve öğretmen evlerinin inşasında kullanılacak her türlü yapı malzemesinden, Devlet İktisadi Teşekküllerinde imal olunanlar, Bayındırlık Bakanlığı veya valiliklerin isteği üzerine ve bedeli karşılığında, diğer isteklere tercih verilir.

Madde 73 — İlköğretim kurumlarının yapımında kullanılacak çeşitli gereçler Millî Eğitim ve Bayındırlık idarelerince sevk ve tesellümü şartıyla Devlete ve İktisadi Devlet Teşekküllerine ait vasıtalarla tercihli olarak ve indirmeleri tarife ile naklolunur ve limanlarda tahmil ve tahliye işleri de tercihli olarak yapılır.

Tarifelerde yapılacak indirme, her yıl Millî Eğitim ve ilgili bakanlıklarca müştereken tesbit ve tâyin olunur.

Ayrıca, iller emrinde bulunan teşekküllere ait çeşitli nakil vasıtalarından gereğine göre faydalanılır.

Madde 74 — Okul ve öğretmen evlerinin onarımı ile teçhizat, mürüfat ve öğretim araç ve gereçlerinin yapımında Millî Eğitim Bakanlığınca teknik öğretim müesseselerinden faydalanılır.

Madde 75 — Okul yapımı ve donatımı işlerinde yardım ve hizmetleri değerlendirmek, inşaatın ucuza maledilmesi amacıyla;

a) Yurttaşların istiyerek yapacakları, taş, kum, çakıl, kerpiç, kireç ve tuğla gibi aynı yardımlar,

b) Yurttaşlar, kurumlar ve yardım derneklerince yapılacak nakdî yardımlar, kabul edilir ve değerlendirilir,

c) Emaneten inşa edilecek okul yapımı ve onarımı işlerinde halk ve gençlerden gönüllü olarak bedenen çalışacakların hizmetleri kabul edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İlköğretimin gelir, giderleri ve plânlama

Madde 76 — İlköğretime ait gelir kaynakları şunlardır:

a) Her yıl Devlet gelirlerinin %3'ünden az olmamak üzere Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar,

b) Özel idare bütçelerine, bu kanun hükümleri gereğince sağlanacak gelirler hariç ve 1960 mali yılında ilköğretime tahsis edilen miktardan az olmamak üzere, yıllık gelirlerinin en az %20 si oranında konulacak ödenekler,

c) Belediye bütçelerine her yıl genel gelirlerinin en az %5 oranında konulacak ödenek,

d) Köy okullarına gelir sağlamak üzere, tahsis edilen araziden ve okul uygulama bahçesinden elde edilen gelirler hariç, köy bütçelerine her yıl genel gelirlerinin en az %10 u oranında konulacak ödenekler,

e) Devamsız öğrencilerin velilerinden ilköğretim kurulları veya mahkeme kararı ile alınacak para cezaları,

f) Gelirleri sıbyan, mahalle tıfıl okullarıyla medreselere ve diğer ilim müesseselerine tahsis edilmiş bulunan mazbut vakıflar hasılatından her yıl Vakıflar Genel Müdürlüğünce bütçe ile tesbit edilecek gelirlerle mütevelliler tarafından idare olunacak vakıflardan ayrılacak hisseleri,

g) İktisadi Devlet Teşekkülleri, özel kurumlar, dernekler veya hayırsever kimseler tarafından yapılacak her türlü mal, para bağışları ve vasiyetler, (İşbu bağış ve vasiyetlerle bununla ilgili işlemlerden resim ve harc alınmaz.)

Gelir ve Kurumlar Vergisi yükümlülükleri tarafından makbuz mukabilinde yapılacak para bağışları, yıllık bildirim ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazançlarından indirilir.

h) Faizler,

i) Hurdaya çıkacak okul eşya ve levazımının, işe yarayacağı anlaşıldığından veya yenisi yapıldığından satılmasına karar verilen okul binaları enkazının veya okul yerinin değiştirilmesi dolayısıyla bu kanuna göre istifade edilmeyecek durumda kalan arsa ve tarlaların satışından elde edilecek paralar,

j) Sözleşmeler gereğince kısmen veya tamamen yerine getirilmeyen okul yapım işleri mütaahhitlerinden alınacak gecikme ve benzeri tazminat ve mütaahhitlerin irat kaydolunacak teminat akçeleri.

Bütçelerine yukarıda yazılı oranlarda ilköğretim ödeneği koymamış olan idareler, belediye ve köyler için bu ödenekler; bütçeleri inceleme ve onamaya yetkili makamlar tarafından doğrudan doğruya konur; bu ödeneklerin mali yıl başında özel idarelere yatırılması sağlanır.

Madde 77 — 76 ncı maddenin (a) fıkrası gereğince Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde açılacak özel fasla gelecek yıllara geçici taahhütler ve masraflar karşılığı olarak ilk on sene (1961 - 1971) Devlet gelirlerinin %3'ünden ve ondan sonraki yıllarda ise %2'sinden az olmamak üzere, ödenek konulur. Bu ödeneklerle diğer giderlerin %70 i münhasıran 78 inci maddenin (a) fıkrasında yazılı işlere %30 u ise aynı maddenin (b) fıkrasında gösterilen ihtiyaçlara sarf edilir. Millî Eğitim Bakanlığınca genel bütçeden yapılacak yardımlar tesbit olunacak programa göre il özel idarelerine dağıtılır veya Bayındırlık Bakanlığı bütçesine aktarılır.

Millî Eğitim Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde bu ödeneklerden bir kısmını 84 üncü maddede yazılı esaslar dahilinde doğrudan doğruya kullanabilir ve ayniyat halinde illere gönderebilir.

Madde 78 — 76 ncı maddenin (a, b, c, e, f, g, h, i, j) fıkralarında gösterilen gelirler veya ödenekler 77 nci maddedeki hükümler yerine getirilmek şartıyla:

a) Köy, kasaba ve şehir ilköğretim kurumlarının ve öğretmen evlerinin yapım, tadil, esaslı onarım, her türlü ilk tesis ve okul eşyası, ders aletleri ile arsa ve arazi istisnâları, masraflarına,

b) Küçük onarımlar, okulların genel giderleri, yoksul öğrencilere parasız olarak verilecek okul kitapları ve ders levazımı bedeli, öğrencilerin yiyecek, giyecek noksanlarının telâfisi, esaslı hastalıklarının tedavisi, bu kurumlar için gerekli bölge doktorları, sağlık memur ve hemşireleri, yapı işlerinde çalıştırılacak teknik elemanlarla, ilçe ilköğretim müdürlükleri bürolarında çalıştırılacak ücretli personelin ve okul müstahdemlerinin ücretleriyle, pansiyonlu ilkokulların ve tamamlayıcı kursların ve sınıfların masrafları gibi her türlü giderlerine sarf olunur.

Madde 79 — Millî Eğitim Bakanlığı bu kanuna bağlı 10 yıllık plâna göre tamamlanması gereken bütün köy, kasaba ve şehir ilkokulları yapımı hakkında her yıl bütçe kanununa üçer yıllık tafsilatlı bir plân ekler. Bu plânda her yıl illerde yapılması gereken köy, kasaba ve şehir ilkokullarının sayıları, yerleri, tipleri, dersane sayıları ile tahmini masrafları gösterilir.

Yukarıki fıkrada sözü geçen bakanlık plânına paralel olarak, il ilköğretim kurulları da üç yıllık plân ve programlar hazırlarlar. Bu programlar il genel meclisinde onanır ve il bütçesine bağlanır. Bu plânda:

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan plândan her ile isabet eden okul yapımı ve ilk tesis işleri başta olmak üzere 78 inci maddenin (a) ve (b) fıkralarında yazılı işlerden ve hizmetlerden il bakımından yapılması uygun ve mümkün görünenler ayrılarak plânlanır. Gereken hazırlık safhaları ve bunun uygulanma zamanları, ayrılacak ödenekler gösterilir.

Bu plânlar il bütçesiyle birlikte tetkik ve tasdik edilmek üzere İçişleri ve Millî Eğitim Bakanlıklarına gönderilir. Millî Eğitim Bakanlığı sebep göstermek suretiyle plânlar üzerinde değişiklikler yapabilir.

Bu plânların uygulanmasından başta mülkiye amirleri, il daimi komisyonu olmak üzere, Millî Eğitim müdürleri, ilköğretim müfettişleri, ilköğretim müdürleri yükümlü ve sorumludurlar.

Madde 80 — Millî Eğitim Bakanlığı 79 uncu maddede sözü geçen programa göre yeniden açılacak ilköğretim kurumlarıyla, mevcutların öğretmen ihtiyaçlarını karşılayacak öğretmenleri yetiştirmek üzere gerekli bütün tedbirleri zamanında almakla yükümlüdür.

Madde 81 — 76 ncı ve 77 nci maddelerde ilköğretime tahsis edilen ödenek veya gelirler 78 inci maddede gösterilen işlerden başka hiçbir yere sarf edilemez, başka fasllara nakledilemez.

Bu gelirlerle sağlanan bina ve tesisler veya eşya başka bir hizmete devredilemez. İlköğretimin bina ve tesislerinden, bu kurumların esas hizmetlerini aksatmamak ve Millî Eğitim Bakanlığının muvafakati alınmak şartıyla, halk eğitimi hizmetlerinde ve diğer millî eğitim hizmetlerinde faydalanmak caizdir.

78 inci maddenin (b) fıkrasında gösterilen hizmetler için ayrılacak ödeneklerin %30 undan fazlası bu fıkrada gösterilen personel giderlerine ayrılamaz. Sözü geçen personel bu fıkrada belirtilen hizmetlerin dışında kalan bir işte devamlı veya muvakkat olarak kullanılamaz.

Madde 82 — 76 ve 77 nci maddelerde gösterilen gelirler, ödenekler, yardımlar, tahsillerini müteakip ilgili dairelerce özel idarelere yatırılır.

Bu gelir ve ödenekler özel idarelerce "İlköğretim gelir ve ödenekleri" adıyla açılacak ayrı bir hesaba alınır. Mali yıl içinde sarf edilemeyen kısımları gelecek mali yıllara devredilir. Bu paralardan bir aylık normal ihtiyaçları karşılayacak olan miktarlardan fazlası, bir millî bankada açılacak hesaba yatırılır.

76 ncı maddenin (d) fıkrasında yazılı gelirler aynı suretle köy bütçelerinde "İlköğretim gelir ve ödenekleri" adıyla açılacak ayrı bir hesaba alınır ve bakiyeleri gelecek mali yıllara devredilir.

Bu ödenekler köy ilköğretim kurulunun hazırlayacağı bir plân ve programa göre, 78 inci maddenin (b) fıkrasında yazılı işlere ve özel olarak öğrencilere yapılacak yardımlara sarf edilir. Bu paralar millî bir bankada açtırılacak bir hesapta muhafaza edilir. ve ilköğretim kurulunca uygun görülecek iki imza ile çekilir.

Madde 83 — İlköğretimin bütün gelirleri ve 78 inci maddede belirtilen giderleri "personel masrafları hariç" her türlü resim ve vergiden ve dışarıdan ithal edilecek ders alet ve levazımı Gümrük Resminden muaftır.

Madde 84 — Okul yapım ve onarımlarıyla ilgili standart bina kısımlarının ve okulların gerekli donatım ve gereçleri, okul eşyası ve ders araçlarını vaktinde hazırlamak veya tasarruf sağlamak veya öğrencileri besleme mevzuunu düzenlemek, 79 uncu maddede sözü geçen 3 yıllık plânların uygulanmasını kolaylaştırmak amaçlarıyla 77 nci maddede gösterilen asgari ödenekler çerçevesi içinde kalmak şartıyla, Millî Eğitim veya Bayındırlık Bakanlıkları üç yıla kadar gelecek yıllara geçici yüklemelere girişebilirler.

Aynı konularda, iller de üç yıllık plânlarına uygun olarak 76 ncı ve 81 inci maddelerde belirtilen gelirlerin asgari hadlerini aşmamak şartıyla gelecek yıllar için hazırlıklara girişmeye ve geçici yüklenmeler yapmaya yetkilidirler.

TÜRLÜ HÜKÜMLER

Madde 85 — Köylerde bu kanunla ilgili geçitli hizmetler, Köy Kanunu ile mecburi sayılan işlerdendir.

Madde 86 — Mecburi ilköğretim kurumlarına kayıt olunacak çocuklarla, bu kurumlara devam eden ve kurumlardan mezun olacak öğrencilere verilecek ve bu kurumlarda kullanılacak her çeşit belgelerle, bunların suretleri Damga Resmine tabi değildir.

Madde 87 — İlkokul öğretmenlerinin oturumları için yapılmış ve yapılacak konutlardan köylerde olanlar, öğretmenlere parasız olarak tahsis olunur ve başka iş için kullanılamaz.

Şehir ve kasaba okulları içinde veya civarında öğretmen ve müdürlerin oturumları için yapılmış olan konutlar, aynı okulda görevli öğretmen ve müdürlerden başkasına verilemez. Bunun haricinde, okul binalarının tamamı, bir kısmı veya müstemilâtı konut olarak kullanılamaz.

Şehir ve kasabalardaki konutlara ait kira bedelleri il daimî komisyonlarınca kararlaştırılır.

Madde 88 — İlköğretim müdürleri ile ilkokul müdürleri ve müdür yardımcılara ve tek öğretmenli okulların öğretmenlerine, idari hizmetlerine karşılık öğretmenlik aylığından başka ayda 50 liradan 100 liraya kadar Millî Eğitim Bakanlığınca makam tazminatı verilir.

Madde 89 — 23 Eylül 1329 tarihli Tedrisatı İptidaiye Kanunu Muvakkati, Maarif Teşkilâtına dair olan 789 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ve aynı kanunun 13 üncü maddesini değiştiren 5522 sayılı kanunun 1 inci maddesi, 1702 sayılı kanunun 8 inci maddesi, 1778 sayılı kanunun 4307 sayılı kanun ile bu kanunun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasını değiştiren 7135 sayılı kanun, 4274 sayılı kanunun 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 27, 30, 59, 60, 67, 68, 69 uncu maddeleri, 5129, 5210, 5828, 5955 ve 5956 sayılı kanunlarla diğer kanunların bu kanuna muğayir hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDELER

Geçici madde 1 — Bu kanunun yayımından önce yapılmış olan ve 5210 sayılı kanunun 4 üncü maddesi gereğince köy tüzel kişiliği adına tapuya bağlanmış bulunan köy okulları, arazi ve uygulama bahçelerinden; sonradan belediye teşkil edilen nahiye merkezleriyle köylerde belediyelerce el konulmuş olan okul binaları, sağlık memuru ve öğretmen evleri, uygulama bahçeleri ve okul arazisi özel idare veya köy tüzel kişiliklerine geçer.

Bu mallar Millî Eğitim Bakanlığının muvafakatı alınmadıkça satılamaz ve başka hizmetlere tahsis olunamaz.

Geçici madde 2 — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 yıl müddetle (15 inci maddede yazılı şartları haiz öğretmen bulunmadığı takdirde) en az ortaokul ve muadili okullar mezunlarından, 18 yaşını tamamlamış olanlardan açılacak kurslarda başarı gösterenler öğrenim durumlarına göre, kadro karşılığı ücretle muvakkat öğretmen tayin edilebilirler.

Muvakkat öğretmenlere tatil aylarında da ücretleri ödenir. Muvakkat öğretmenlikte geçen hizmet müktesep hak sayılmaz. Ancak, bunlardan en az iki yıl başarı ile çalışmış olanlardan, öğretmen okulubitirme imtihanını verenler asil öğretmenliğe geçilirler. Bu gibilerin muvakkat öğretmenlikte geçirdikleri müddetler ilk terfilerinde nazara alınır.

Geçici madde 3 — Millî Eğitim Bakanlığı bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 10 yıl içinde mecburi öğrenim çağında bulunan öğrencileri tamamen okula kavuşturmak için gerekli öğretmenleri yetiştirmek ve 79 uncu maddede gösterilen esaslar dâhilinde ilköğrenim kurumlarını ve tesislerini hazırlamak ve bununla ilgili plânların zamanında uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

Geçici madde 4 — 50 nci maddedeki hüküm, Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir plâna göre on yıl içinde tedricen uygulanır.

Geçici madde 5 — 1961 mali yılı içinde yapılacak bina ve tesislerle evlerin sayılarını, yerlerini ve programlarını tesbit hususunda 69 uncu maddede gösterilen müddetler aranmaz. Bu konu ile ilgili çalışmalar Millî Eğitim ve Bayındırlık Bakanlıklarınca inşaatı aksatmayacak şekilde derhal düzenlenir ve gerçekleştirilir.

Madde 90 — Bu kanunun mali hükümleri 1 Mart 1961 tarihinde, tayinle ilgili işleri 28 Şubat 1961 tarihinde, diğer hükümleri 1 Ocak 1961 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 91 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

7-1-1961

10 yılda yeniden yapılacak ve açılacak şehir, kasaba ve köy ilkokullarının bugünkü rayice göre ortalama maliyetini gösterir plân

Yıllar	Şehir okulu	Köy okulu	Toplam	İnşa ve tesis için gerekli en az ödenek
1961	240	1 770	2 010	183 000 000
1962	240	1 770	2 010	183 000 000
1963	240	1 770	2 010	183 000 000
1964	240	1 770	2 010	183 000 000
1965	240	1 770	2 010	183 000 000
1966	240	1 770	2 010	183 000 000
1967	240	1 770	2 010	183 000 000
1968	240	1 770	2 010	183 000 000
1969	240	1 770	2 010	183 000 000
1970	228	1 772	2 000	181 040 000
Toplam	2 288	17 702	20 090	1 828 040 000

NOT:

1. Yıllık inşa ve tesis masrafı, ortalama (182 804 000) liradır.

2. Şehir ve kasaba okulları, (Sıra, masa, dolap) gibi ilk tesis masrafları hesaba katılmak ve 5 dersaneli olmak üzere beher okul 250 000 lira, köy okulları 1-3 dersaneli ve ilk tesis masrafları da dâhil olmak üzere 70 000 er lira hesabedilmiştir.

3. Muhtarlıklara bağlı olup herbirinde birer okul yapılması mümkün olmayan ve miktarı 6-9 bin olarak tahmin edilen küçük iskân bölgelerinde ihdas edilecek olan bölge okullarıyla seyyar okul ve öğretmenlikler bu hesabın dışındadır.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
I — İlgili Kanunlar:					
789	Maarif Teşkilâtına dair Kanun	3-4-1926	3	7	682 838
1702	İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Terciyeri hakkında Kanun	29-6-1930	3	11	1826 1532
1778	Türkiye'de ilk tahsillerini mektepte yapacak Türk vatandaş çocukların Türk mekteplerine girmelerine dair ve 23 Eylül 1329 tarihli Tedrisatı İptidaiye Kanununa müzeyyel Kanun	29-3-1931	3	12	236 1760
3407	İlk tedrisat müfettişlerinin muvazenesi umumiyeye içine alınmasına dair Kanun	11-6-1938	3	19	1085 2931
4274	Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilât Kanunu	25-6-1942	3	23	1678 5141
5522	Maarif Teşkilâtına dair olan 789 sayılı kanunun 13 üncü maddesinin ve 5166 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı cetvelin değiştirilmesi hakkında Kanun	4-2-1950	3	31	757 7424
7135	3407 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun	3-7-1958	3	39	1188 9945
II — Kaldırılan Kanunlar:					
5129	Tedrisatı İptidaiye Kanunu	23 Eylül 1329	2	5	804 —
5210	Köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle köy sağlık memurlarının geçimlerini düzenlemek üzere 3803, 4274 ve 4459 sayılı kanunlara ek Kanun	10-9-1947	3	28	1496 6703
5828	6210 sayılı kanunun 1 inci maddesinin değiştirilmesi ve 5, 6 ve 7 nci maddelerinin kaldırılması hakkında Kanun	31-5-1948	3	29	1025 6919
5955	Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilâtına ait 4274 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin değiştirilmesi ve aynı kanunun 15 inci maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına dair Kanun	11-8-1951	3	32	1802 7882
3956	Tedrisatı İptidaiye Kanunu Muvakkatının 77 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun	23-6-1952	3	33	1521 8142
		23-6-1952	3	33	1522 8142
III — Sözü geçen Kanunlar:					
3065	Meghut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu	13-6-1936	3	17	1105/418 3320
4274	Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilât Kanunu	25-6-1942	3	28	1678 5141
5129	Köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle köy sağlık memurlarının geçimlerini düzenlemek üzere 3803, 4274 ve 4459 sayılı kanunlara ek Kanun	10-9-1947	3	28	1496 6703
6881	Orman Kanunu	8-9-1950	3	37	2467 9402

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ ÖZET:
2-1-1961

Sayı: 000.3/4-2 Hasan - Ali Yücel ve Rakım Çalapala tarafından yazılan ilkokulların beşinci sınıfları için Yurttaşlık Bilgisi h.

5429**VALİLİKLERE**

Hasan - Ali Yücel ve Rakım Çalapala tarafından ilkokulların beşinci sınıfları için yazılıp halen okutulmakta olan Yurttaşlık Bilgisi Kitabının 14. Sayfasında kabinelere misal verilirken "Meselâ Adnan Menderes'in kurduğu kabineye Adnan Menderes Kabinisi veya Adnan Menderes Hükümeti denir" ibaresine rastlanmaktadır. 17 Ekim 1960 tarihli ve 2712 — 23 sayılı tamim gereğince bu ve buna benzer cümlelerin okul kitaplarından çıkartılmasını önemle rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Prof. Bedrettin Tuncel

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ ÖZET:
2-1-1961

Sayı: 022.4/3-1 "Basra Körfezi" adının "İran Körfezi" olarak değiştirilmesi h.

5430**VALİLİKLERE**

Dışişleri Bakanlığı tarafından Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransa'daki temsilcilerimize yaptırılan incelemeler sonunda, türkçe eserlerde ve okul kitaplarında ştedenberi "Basra Körfezi" olarak zikredilen deniz kolunun, "Persian

Gulf", "Golf Persique" diye adlandırıldığı ve bu ismin, İranın çok eskidenberi bir devlet halinde bulunmasından ve Eski Yunan Coğrafyacılarının bu Körfezi İran'a izafeten isimlendirmiş olmalarından dolayı tercih edildiği anlaşılmıştır.

Yüzyıllardanberi "Basra Körfezi" olarak kullanılmakta olan bu yer adının millî tarihimize dayanan uzun bir geçmişi bulunmakla beraber bundan böyle bizde de, ileri memleketler Coğrafya enstitülerinde, ansiklopedilerinde ve literatüründeki kullanışına uygun olarak değiştirilmesinde büyük bir mahzur görülmemiş ve her derecedeki okullarımızda "İran Körfezi" olarak öğretilmesi uygun bulunmuştur.

Keyfiyetin ilgililere tebliğini saygı ile rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Prof. Bedrettin Tuncel

ORTA ÖĞRETİM 4-1-1961

UMUM ÖZET:
Millî duyguları uyandıran marşlar h.

MÜDÜRLÜĞÜ
Üçüncü Şube
Sayı: 503-214

5431

Millî duyguları uyandıran ve yaşatan marşların öğretilmesi maksadıyla Ankara Radyosunca her pazar günü saat 17.45 te bir marş öğreniyoruz adlı bir program yayınlanmasına başlanmıştır.

Çok faydalı bulunan ve şükranla karşılanan bu programın öğrenciler tarafından bulundukları yerlerden bir ders gibi takip edilmesinin, müzik öğretmenlerinin bu yayınlar hakkındaki dileklerini Ankara Radyosu Müdürlüğüne bildirmelerinin temin edilmesini saygı ile rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı y.
Mehmet Arslantürk

YAYIM 9-1-1961

MÜDÜRLÜĞÜ ÖZET:
Sayı: 620.00337 "Oymak" adlı gazete h.

5432

Ayşe Reyhan Oymakbaşı'nın yayımladığı "Oymak" adlı gazetenin 186. Sayısının İzci ve Yavrukurt Oymaklarına tavsiyesi ile okul kooperatiflerinde satılması uygun görülmüştür.

"Ayşe Reyhan Oymakbaşı. P. K. No: 494 İzmir" adresinden 100 kuruş karşılığında temin edilebilecek olan bu gazetenin ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı y.
Mehmet Arslantürk

YAYIM 9-1-1961

MÜDÜRLÜĞÜ ÖZET:
Sayı: 660.00339 Tahir Yücetürk'ün yayımladığı "Küçük Leylek" "Üç Kedi" "Arap Cambi" adlı eserler h.

5433

Tahir Yücetürk'ün yayımladığı "Küçük Leylek" "Üç Kedi" "Arap Cambi" adlı kitaplar incelenmiş ve ilkokul birinci devre öğrencilerine tavsiyesi ile Bakanlık Yayınlarında satılması uygun görülmüştür.

"Tahir Yücetürk, Çocuk Kitabevi, Ankara Caddesi No: 52/1, İstanbul" adresinden 75 er kuruş karşılığında temin edilebilecek olan bu kitapların ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı y.
Mehmet Arslantürk

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMIMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 25-1-1961 de basılmıştır)

ANKARA 1961 — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ